

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА

КИЇВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО МИСТЕЦТВА
І ДИЗАЙНУ ІМЕНІ МИХАЙЛА БОЙЧУКА

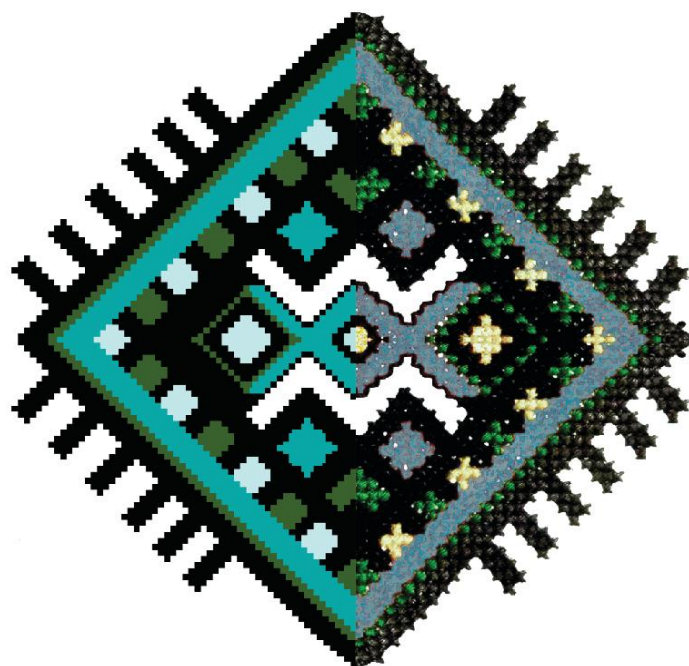
КОСІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОГО ТА ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА
ЛЬВІВСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

ЕТНОКУЛЬТУРНІ ТРАДИЦІЇ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Київ 2024

УДК

Рекомендовано до друку Вченою радою Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (протокол № 6 від 18.06.2024 р.)

РЕЦЕНЗЕНТИ

Володимир Тименко – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мультимедійного дизайну Київського національного університету технологій та дизайну, головний науковий співробітник відділу діагностики обдарованості Інституту обдарованої дитини НАПН України

Сергій Чирчик – професор кафедри мистецтвознавства і мистецької освіти Київської державної академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, доктор наук, професор

Роман Силко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мистецьких дисциплін Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Руденченко Алла Андріївна – доктор педагогічних наук, професор, член Спілки дизайнерів України, завідувач кафедри декоративного мистецтва і реставрації Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Зайцева Вероніка Іванівна – кандидат мистецтвознавства, доцент, член Національної спілки художників України, доцент кафедри декоративного мистецтва і реставрації, заступник декана з наукової роботи Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

Ковальчук Остап Вікторович – кандидат мистецтвознавства, доцент, Заслужений діяч мистецтв України, член Національної спілки художників України, декан Факультету образотворчого мистецтва і дизайну Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

З-1 Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Етнокультурні традиції в образотворчому мистецтві та дизайні України» ред.рада Руденченко А.А., Зайцева В.І., Ковальчук О.В. та ін. Київ-2024

Наукове видання знайомить із дослідженнями актуальних проблем у галузі етнології, історії, мистецтвознавства та педагогіки, використання етнокультурних традицій в образотворчому мистецтві та дизайні України.

Для науковців, викладачів, учителів. усіх хто цікавиться проблемами етнокультурних традицій в образотворчому мистецтві та дизайні України.

Друкується в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за зміст своїх текстів.

УДК

Київ. 2024

ЗМІСТ

Уляна Белнакіта	5
<i>Орієнтальні теми в європейському образотворчому мистецтві від доби Середньовіччя до початку XX століття</i>	
Іван Братусь	8
<i>Формування звітності з виробничої (педагогічної) практики в цифровому середовищі (Moodle, Google Disk та ChatGPT)</i>	
Олексій Власов	12
<i>Кримськотатарські таджини «саани» в контексті формотворення посуду країн Близького Сходу і Магрибу</i>	
Петро Гаркін	17
<i>Етнічні мотиви у айдентиці сучасних українських брендів дизайнерського одягу</i>	
Богдана Гордієнко	22
<i>Український етнодизайн з використанням традиційних матеріалів та сучасних технологій</i>	
Юрій Єфімов	25
<i>Етномотиви у друкованій графіці творчої династії Пугачевських</i>	
Лідія Лесневич	28
<i>Етнокультурні аспекти у творчості українських митців у мас-медіа</i>	
Ярослав Логінський	31
<i>Портрет в малярському доробку В.І. Забашти</i>	
Андрій Мазов	33
<i>Етномотиви у стріт-арті України: діалог між традицією і сучасністю</i>	
Ілля Поп'юк	36
<i>Трансформація художньої виразності у виробках з металу: етнічна складова та етнодизайн у сучасному ковальському мистецтві Буковини</i>	
Андрій Постол	40
<i>Genetic hereditary line in the creation of cossack tatay archetipical image</i>	
Юлія Романенкова	44
<i>Дизайн як інструмент формування територіальної айдентики</i>	
Алла Руденченко	47
<i>Вплив цифрового етномистецтва на сучасну культурну ідентичність</i>	

Вікторія Самойленко	49
<i>Емпіричний досвід навчання художньої вишивки студентів фахових коледжів</i>	
Володимир Снігур	53
<i>Challenges of Classification of VR Art Creation Programs</i>	
Світлана Стрельцова	57
<i>Об'єкти декоративно-вжиткового мистецтва та дизайну у творчості львівського митця Олега Денисенка</i>	
Алла Таранник	59
<i>Мистецька освіта України в умовах воєнного стану: ризики та перспективи</i>	
Ірина Тютюнник	62
<i>Художня та педагогічна діяльність Михайла Цибулька</i>	
Ольга Школьна	64
<i>Сатинові та карнавальні намиста як сучасні вінтажні прикраси</i>	
Тетяна Шостачук	71
<i>Принципи використання шрифтів у плакатах</i>	
Анатолій Бровченко	75
<i>Тенденції та перспективи розвитку етнічного дизайну в Україні</i>	
Вероніка Зайцева, Алла Буйгашева	78
<i>Образотворча стилізація як основний виражальний засіб ілюстрування сучасної художньої літератури</i>	

УДК 7.012:39(477)

Бровченко Анатолій Іванович доцент
кафедри дизайну

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка,
кандидат педагогічних наук, доцент

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ДИЗАЙНУ В УКРАЇНІ

Анотація

В доповіді вказується на важливість розвитку етнічного дизайну в Україні, як засобу збереження і розвитку національної культури та збереження ментальності народу. Наводиться думку автора про доцільність розділяти в діяльності вітчизняних етнодизайнерів проектування для внутрішнього і зовнішнього споживача. Та наголошується, що етнодизайн в умовах наростання екологічної кризи має розвиватися і сприйматися, як екологічний.

Ключові слова:

етнодизайн, культура, менталітет, екологія.

Abstract

The report points out the importance of the development of ethnic design in Ukraine as a means of preserving and developing national culture and preserving the mentality of the people. The author's opinion on the expediency of dividing the activities of domestic ethno-designers into designing for internal and external consumers is presented. But it is emphasized that ethnodesign in the conditions of the growing ecological crisis must develop and be perceived as ecological.

Keywords:

ethnodesign, culture, mentality, ecology.

Сучасний етнічний дизайн, розглядається, як один із засобів збереження та розвитку традиційної матеріально-художньої культури України. Сьогодні він сприймається, як всеохоплююче проектування і здатен, поєднати в собі різні види національної культури[1].

Нині надзвичайно важливо розвивати вітчизняний дизайн у національних духовних і мистецьких цінностях. Національне ми розглядаємо як таке, що необхідно для нормального функціонування нації чи етносу, для найкращого пристосування і виживання в умовах певного середовища [2].

Проникаючи і всі сфери життя країни, в умовах глобалізаційних процесів, він і далі може нівелювати національну культуру, або ж навпаки – підтримувати і розвивати її, перетворившись на засіб самоіндефікації та самопрезентації

національного серед інших народів світу. Для цього важливо виховувати та готувати етнічних дизайнерів від дитячого садочка до освіти дорослих. Нині бачимо окремі вдалі прояви творчого переосмислення традицій національного мистецтва в етнодизайнерських об'єктах різних напрямів дизайну. Так, зокрема, можна відмітити творчі досягнення дизайн-студії Юрка Гуцуляка, Махно-студія, дизайн-студія «Венко», в індустрії моди творчість Роксолани Богуцької, Олени Даць. В їхній проєктній діяльності досить тонко і виразно проявляється синтез сучасних матеріалів, технології та тенденції в формотворенні і декоруванні з знаковими елементами етнокультурних регіонів України.

Найбільш яскраво і органічно проявляється такий синтез в дизайн одягу, інтер'єру, меблів, домашнього начиння, текстильних матеріалів, кекераміки, друкованих видань. На жаль, в нових технічних формах етнічний дизайн проявляється дуже рідко. Ця сфера тісно пов'язана з розвитком технологій, спрямована на пошук універсальних, інтернаціональних ідей [3]. Сподіваємося, що з часом, вітчизняні етнодизайнери знайдуть підхід до втілення етнокультурних традицій в новітній техніці на іншому рівні.

Ми схилиємося до думки, що в рамках «ремісничого дизайну», для українського етнодизайну доцільно розділяти проектування для внутрішнього і зовнішнього споживача. Орієнтація на внутрішнього споживача для «опредмечення» архаїчного менталітету і підтримання етнічногоздоров'я нації– «національний» стиль, а для зовнішнього споживача – це розробки, які містять у собі й частку матеріалізації рис суперсучасного глобалізаційного менталітету, аби не втратити зв'язку з динамічним навколишнім світом і бути легко впізнаваним, це так званий «змішаний» стиль [4].

Разом з цим, етнодизайн в умовах наростання екологічної кризи має розвиватися і сприйматися, як екологічний. В більшості випадків об'єкти етнодизайну виготовляються з природніх матеріалів і сприймаються, як екологічно безпечні. І діяльність етнодизайнерів має бути спрямована на пропагування екологічної культури, та своїми проєктами покращувати екологічний стан оточуючого середовища. Він має потенціал для підтримки навколишнього середовища, спільнот і традицій.

Список використаних джерел:

1. Захарова С. О. Дизайн як культурний феномен: теоретикометодологічний аналіз. 2015. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/VISNIK_42_9.pdf (дата звернення: 12.04.2024).
2. Стрижак О. До питання про взаємодію народного мистецтва і професійної художньої діяльності як скла-дових національної культури. Українська народна творчість у поняттях міжнародної термінології. Примітив, фольклор, аматорство, кітч...:Колективне дослідження Других Гончарівських читань. 1995. Київ: Родовід, 1995. С.27–32.
3. Сиваш І. О. Концептуальні засади етнодизайну в Україні. 2018. <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/147626/146981> (дата звернення: 14.04.2024).

4. Цідило І. Етно-дизайн у формуванні інформаційно-графічної культури майбутнього дизайнера. 2018. URL: [file:///C:/Users/User/Downloads/etnodizayn-v-formirovanii-informatsionno-graficheskoy-kultury-buduschego-dizaynera%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/etnodizayn-v-formirovanii-informatsionno-graficheskoy-kultury-buduschego-dizaynera%20(2).pdf) (дата звернення: 12.04.2024).